

MAGYARÁG

1939. MARCH. 10

VIII. No. 69

2 lei

Tulajdonos: „Prima” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
ÜZV. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

Kedden temetik Miron Cristea

Bukares, márc. 8. A keddi minisztertanácson elhatározták, hogy az egyháznak a temetésén való részvételét Nae Popescu kultusz-államtitkár dolgozza ki részletesen. Gabri el Marinescu államtitkár az általános program kidolgozására küldték ki. A kultuszminiszteriumban Zigre miniszter elnökletével tanácskozás volt a temetés ügyében.

Mivel a patriárka a hozzá közelállóknak kifejezte azt az óháját, hogy a katedrálisban temessék el, a bizottság kiszálott a helyszínre és megállapította a kriptá helyét a templom jobb szárnyán. Délután

az építészek és az emlékművek felügyelői vizsgálták meg a temetkezés helyét.

A püspöki tanács hatagú bi zottságot küldött ki a pátriárka lakásának lepecsételése. A bizottság délbén Dragosla-veba utazott és itt elhelyezte a pecsétet s megkezdte a lel tár felvételét. Ez alkalommal nyitják fel a végrendeletet is, amelyben valószínűleg újabb intézkedések lesznek a temetésre vonatkozóan.

A temetés kedden lesz.

A fővárosban levő főpapok állandóan istentiszteleteket tartanak az elhunyt pátriárka lel kiüdvéért.

Somes tartomány népe mély megrendüléssel veszi ki részét a határtalan fájdalomból, a mely gyászbaborította az országot és halálával hajol meg annak emléke előtt, aki nevet bepecsételte a történelembe, eleven képe marad a törhetetlen hitnek, a konstruktív szorgalomnak, bölcsességnek, aktív hazafiságnak és fényes erényeknek utmutató példája.

A helytartó a miniszterelnök séghez az alábbi táviratot intézte:

„A Trón első tanácsosának és az ortodox egyház patriárkája haláláról szóló kegyetlen hír a mindenütt gyászoló román lelkiismeret mély és hártalan fájdalom azonos érzésében egyesítette.

Somes tartomány népe mély megrendüléssel vesz részt a gyászbán, amely az egész nemzetet beborította, kegyelettel és elismeréssel hajol meg a Patriárka, nagy államférfi földi maradványai előtt, aki a legsúlyosabb időkben felülmúlhatatlan áldozatkészséggel lendülettel és erővel a nemzet szolgálatában volt, új utakat nyitott egy boldogabb sors felé.

Tataru helytartó Armand Călinescuhoz, miniszterelnök-

ké történt kinevezése alkalmából hódoló táviratot intézett.

Hogyan választják meg az új pátriárkát?

Az 1925-iki törvény 4-ik szakasza értelmében a román ortodox egyház pátriárkáját a Nemzeti Egyházkongresszus és a Törvényhozó Testületek ortodox vallású tagjaiból álló választótestület választja a tényleges püspökök és érsekek közül. A választást a Szent Szinodus előterjesztésére Öfelsége erősíti meg és iktatja be magas méltóságába az új pátriárkát.

Miron Cristea dr. pátriárka halála után már meg is alakult a pátriárkatusi helytartótanács, amelynek tagjai Nicodim moldovai érsek, mint pátriárka-helyettes míg a pátriárkatussal összefüggő bucuresti érsekség ügyeit Veniamin Potitan és Emilian Antal vikáriusok fogják intézni.

Elhatározták, hogy az ország nagy halottjának holttestét az Ateneul csarnokában ravatalozzák fel s valószínűleg a patriárka udvarán temetik el.

Kedden délelőtt a patriárkián istentisztelet volt. Felfektették azt az ívet is, amelybe a részvétüket kifejezők neveit írják be. Öfelsége Károly király nevében Mihail tábornok írta be nevét. Részvétüket fejezték ki Andreas Cassulo, pápai nuncius, Mironescu királyi tanácsos, a görög, francia, japán, jugoszláv, svájci és más diplomáciai képviselők vezetői.

Armand Călinescu

miniszterelnök részvéttávirata az elhunyt pátriárka családjához

Bucuresti, márc. 8. Armand Calinecu miniszterelnök a kormány nevében részvéttáviratot küldött Miron Cristea patriárka családjának.

Az egyik távirat címzése: Főt. Arhimandrit Emilian Anton, Cannes Vila Fregate. — A távirat szövege a következő: Mla, mikor az egész Románia siratja az ország első patriárháját s az elköltözött nagy Románt, a kormány mindenkinél jobban érzi azt a nagy ürt, amit maga után hagyott az, aki a nemzeti ügy nagy harcosa volt. És történelmi méretű egyházi arculat valamint egész erdélyi ember volt. Valamint nekünk mindnyájunknak felbecsülhetetlen tanácsadónk a nehéz időkben. Kérjük, fogadja a kormány legőszintébb részvétnyilvánítását és a bizonyágtelt arról, hogy jobban átérem az Önök megpróbáltatását mint bárki más. Aláírva: Armand Calinescu.

A másik távirat Emilia Anton urasszonynak szól ugyanarra a címre: — Az ország gyászának és az Önök súlyos meg

próbáltatásának e perceiben megindulással idézem fel a nagy Román és patriárha alakját, aki igazi lelkiatyánk volt, nekünk mindnyájunknak, a kormányban a nehéz elhatározások idején és felbecsülhetetlen értékű tanácsadónk a közjó előmozdítására. — Az egész kormány osztozik e percben az Önök fájdalmában és általam közli részvétnyilvánítását. Aláírva: Armand Calinescu.

Tataru helytartó részvéttávirata

Kolozsvár, márc. 8. Tataru Coriolan, a Someș tartomány helytartója az alábbi táviratot intézte az orthodox patriárhá tushoz:

„A gyors halál, amely az országtól távol elrabolta az orthodoxizmus pátriárkáját és a román kormány fejét, gyászba és szomorúságba borította a nemzet lelkét amelynek szolgálatában feláldozta életét, nagylelkűséggel, lendülettel és utolsó leheletéig állandó fiatalossággal.

Átalakul a magyar kormány

Jaross Andor felvidéki miniszter távozik

Budapest, márc. 8. A Pesti Ujság című budapesti lap a Teleky-kormány átalakításáról ír. Eszerint Kunder Antal és Reményi-Schneller, Jaross Andor, esetleg Teleki Mihály gróf miniszterek távoznak a kormányból. Szó van arról, hogy esetleg Imrédy Béla lenne a pénzügyminiszter, ha Baranyai Lipót nem vállalná a pénzügyi tárcát. Viszont, ha

vállalja, úgy Imrédy kerül a Nemzeti Bank élére. A felvidéki miniszterium Jaross távozásával átalakul államtitkársággá és ennek vezetésére Holota János, Szilassy Bélát vagy Vozári Aladárt kombinálják. A személyi változások hátterében mélyreható politikai átcsoportosulás áll — fejezi be cikkét a lap.

Ajándékkacónk tombola jegyei kaphatók lapárusítóinknál és a kiadóhivatalban

MIRON CRISTEA élete és pályafutása

Miron Cristea pátriarka 1868. július 18-án született Maroshévízen. Iskoláit a besztercei szász főgimnáziumban, majd a naszódi román főgimnáziumban végezte. Román Miron, az akkori nagyszebeni metropolita is felismerte nagy képességeit és lehetővé tette, hogy tovább képeztesse magát. 1894-ben ő vezeti a román diák-küldöttséget a constantai diákkongresszusra, ahol nagy beszédet mond és kijelenti, hogy Erdélyben is román zászlónak kell lengnie. 1895-ben a budapesti egyetemen doktorrá avatják. Doktori disszertációjának címe: „Eminescu élete és művei”. 1896-ban főegyházmegei szentszéki titkár lesz Nagyszebenben.

Ebben a minőségben nagy munkát fejt ki, de ideje máradt arra is, hogy irodalmi és tudományos működését is folytassa. Közben megbízzák az erdélyi görög keleti román lelkesek illetményeinek rendezésével és egy évig dolgozik a budapesti vallás és közoktatásügyi minisztériumban. Munkájának köszönhető, hogy a román lelkesek államségélyét tisztázták és rendezték.

A román újságírás fejlesztése terén is nagy érdemei vannak. Három évig szerkesztette a „Telegraful Român” című szebeni lapot, amely az erdélyi klérus lapja volt. Minden kultur-mozgalomban résztvevő s rendkívüli szervező képessége mindig meghozta számára a kívánt sikert.

1908-ban szentelték protosinelossá, majd 1909. december 4-én elfoglalja a karánsebesi ortodox püspöki széket. 1925-ben a Szent Szinódus egyhangúan Románia első patriarchájává választja. 1926-ban Ferdinánd király kinevezi a regens-tanácsba, öfelsége II. Károly király trónralépéséig tölti be a regensi tisztséget.

Az új alkotmány életbe lépésekor öfelsége II. Károly király miniszterelnökké nevezte ki és most bekövetkezett tragikus haláláig töltötte be nehéz és felelősségteljes tisztségét.

(București.) Kedd délelőtt 11 órakor a kormány tagjai rendkívüli minisztertanácsra ültek össze Armand Călinescu elnöke alatt. Armand Călinescu miniszterelnök nagy beszédben méltatta az elhunyt pátriarka érdemeit. A kormány tagjai nevében Jamandi igazságügyminiszter mondott emlékbeszédet. Ezután a gyász jeléül az ülést felfüggesztették, majd a kormány tagjai aláírták a minisztertanácsi határozatot, amelynek értelmében a kormány a nemzet halottjának tekinti dr. Miron Cristeat és nemzeti gyászszertartást rendel el.

Gál-féle román-magyar és magyar-román szótár mindenkinek nélkülözhetetlen — csak 25 lei. Kapható lapunk kiadóhivatalában.

DRAGOMIR SILVIU

kisebbségi miniszter értesítése a magyar tan nyelvű elemi iskolák létesítéséről

A kisebbségi miniszter közbenjárására adta ki a rendeletet a nemzeti nevelésügyi minisztérium

Kolozsvár, márc. 8. Emlékeztetés, hogy a magyarság vezetői a kormány képviselőivel folytatott tárgyalásai a magyar nyelvű állami elemi oktatás ügyére is. A kérdés elintézéséről Dragomir Silviu kisebbségi miniszter most hivatalos átiratban értesítette gróf Bánffy Miklóst.

Az átirat szövege a következő:

BÁNFFY MIKLÓS urnak
a Nemzeti Ujjászületés Frontja
magyar tagozata képviselőjének

Kolozsvár

București, 1939. febr. 24. —
Van szerkesztésnek tudomására

hozni, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium 28.427—1939. sz. f. év február 14-ről kelt határozatával közbenjárásunkra elrendelte az elemi oktatásról szóló törvény 7. cikkelye értelmében, hogy a jelentékeny magyar lakossággal rendelkező helységeken és ott, ahol a tanköteles gyermekek elérik a törvényes számot, állami elemi iskolákban magyar tagozatokat, vagy magyar nyelvű állami elemi iskolákat állítsanak fel.

Ezeknek az iskoláknak tantervezését az elemi oktatásról szóló törvény 113., 115. és 126. cikkelyei alapján fogják összeállítani. Mindaddig, amíg

ez iskolák céljaira szükséges tanítókat külön állami tanítóképző intézetekben kiképezik, a meglevő tanári kar fog tanítani ezekben az iskolákban, különböző vizsga letétele után. A kisebbségi gyermekek szülei gyermekeik taníttatása végett azt az iskolát választ-hatják, amelyiket akarják, a törvényes előírások és a gyermekek faji eredetének megállapítására vonatkozó elvek tiszteletbentartása mellett.

SILVIU DRAGOMIR

kisebbségi miniszter.

Ujból kollektív szerződést kér a nagyváradai „Carmen” cipő- gyár munkássága

Létrejött a megegyezés a Nagyari cipőgyárban

Nagyvárad, márc. 8. Megirtuk, hogy a Carmen cipőgyár munkásainak kollektív szerződési tervezetét visszautasította a munkügyi inspektor, mielőtt érdemleges tárgyalásra került volna sor, mert a delegátusok megbízatását nem irta alá a munkások többsége.

A Carmen cipőgyár öt ösz-

tályának munkásai tegnap újabb kollektív-szerződés tervezetét nyújtották be a munkügyi felügyelőséghez, amely a jövő hétre tűzte ki a tárgyalást.

Kedd délelőtt volt az újabb békeltető tárgyalás a Nagyari Testvérek cipőgyárban tör-

tént bérkonfliktus ügyében. — Létrejött a megegyezés: a munkások 3 százalékos béremelést kaptak. — Kedd délután a We-Ego cipőgyár kollektív-szerződéséről volt tárgyalás, de megegyezés nem jött létre. A tárgyalást csütörtökön folytatják.

Törvénytervezet a lengyelországi zsidók kivándorlásáról

A lengyel sajtó részleteket közöl abból a törvénytervezetből, amely a lengyelországi zsidók kényszer-kivándorlására vonatkozik és a közeljövőben kerül jóváhagyás végett a parlament elé. A javaslat szerint a minisztertanács évről évre megállapítja azoknak a zsidóknak a számát, akiknek az év folyamán el kell hagyniuk Lengyelországot. Ez a szám évi ötven és száz ezer között ingadozhat. Az illető év kivándorlási számát arányo-

san elosztják a különböző megyék és kerületek szerint. A ki-vándorlásra elhatározott férfiak és nők felét munkatáborokban speciális kiképzésben részesítik. Ennek fenntartási költségeit részben a lengyel zsidók vagyonából, részben külföldi adakozásból gondolkodják fedezni.

Az emigrációra kiválasztott zsidók mentesek a katonai szolgálat alól és különböző adókedvezményeket is élveznek. A lengyel kormány együttes, vagy külön-külön szerződéseket kíván kötni az éviani államokkal, hogy a kivándorlásra szántaknak új hazát biztosítson. Általában a törvény a kérdéssel kapcsolatos minden kérdésre megoldást ad, csak arra a kérdésre nem,

hogy a vagyonos zsidók vagyos-naknak mily százalékát vihetik magukkal és mennyit az, a mennyit elkoboznak belőle.

Rheumatikus fájdalmaimál
egy bedörzsölés valódi Diana
sósórszesszel enyhülést hoz.

— Vetített képes előadást rendeznek a Törekvés turisták a Ciorogariu uccán levő tornatermükben (Premontrei épület). Az előadás címe: Kirándulás a bihari hegyekbe és azt Klein Emil, a népszerű turista-vezető tartja. A népszerűsítő előadás Bihar természeti szépségeinek, a nép szokásainak ismertetésével közel akarja hozni a turistaság gyönyörű sportját mindazok számára, kik eddig nem tudtak, vagy nem akartak résztvenni a turista kirándulásokon. Az előadást 15-én este tartják fél 10 órai kezdettel. Belépés díjtalan.

Szövet maradékok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zellr és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradékosnál

Calăa Victoriei 3. Az udvarban.

Aradon vizsgáznak az Arad-, Hunyad- és biharmegyei kertészek

Elmaradt a temesvári kertészvizsga

Az elmúlt hét végére tüzték ki a faiskolatulajdonosok, venyigetermelők, facsemetenyesztők és kertészek szakvizsgájának megtartását. Miután többszáz jelölt jelentkezett a helytartóság öt megyéjéből és Biharmegyéből, azonkívül a jelentkezők jórészenek nem állott módjában a szükséges okmányokat beszerezni, a bizottság elnöke Ciurcescu vezérfelügyelő kihirdette, hogy a vizsga megtartását elhalasztják. A Temes-torontál, Krassó és Szörénymegye jelentkezőinek vizs-

gája március 20, 21 és 22-én lesz Temesváron, a Hunyad, Bihar és Aradmegye jelentkezői pedig március 23, 24 és 25-én vizsgáznak Aradon. Aki Temesváron bármely okból nem jelenhetett meg, Aradon teheti le a vizsgát. A következő okmányok beszerzése szükséges: 1. Iskolai végzettség (magyar-nyelvű okmányokat le kell fordítani és a községi előjáróság által hitelesíttetni). 2. Katonai okmányok (idősebb, katonaköteles koron túl levő jelölteknek ettől eltekintenek).

3. Községi bizonyítvány a foglalkozásnak legalább két éven keresztül történt üzéséről, esetleg szolgálati bizonyítványok. 4. Erkölcsi bizonyítvány a községi előjáróságtól. 5. Állampolgársági bizonyítvány. — A vizsgadíj 300 lei, melyet szegénysorsuaknak, akik az engedést kérvényezik, el lehet engedni. Aki a vizsgát letette, bizonyítványt kap, amely foglalkozásának folytatására jogosítja.

Elegáns francia budoir-ban beszélget két nagyvilági hölgy mialatt a szobalány éppen kimegy: „Ugyan, hogy mersz ilyen csinos szobalányt tartani? Nem félted az uradat?” Ellenkezőleg, — azóta sokkal többet van itthon, mint eddig.”

A modern lélekelemzést csu folja ki ez a kis rajz: sötét-tónusú orvosi rendelőben ül egy csunya, ijedt, kispolgári öregasszony. Azt kérde tőle az orvos: „Madame, mit álmodott az éjszaka?”

A régi, híres francia szójátékok késői ivadékát ábrázolja egy rajz, amely a rosszul öltözött elhanyagolt, idősebb férfiak százait vetíti elénk. Alatta a rajz címe: „Front coculaire” („A megcsalt férfiek frontja” — a „Front populaire”, a népfönt mintájára).

A sportolók közül azt csufolják ki, maró, de elragadó gunnyal, aki olyan sportot űz ami divatos, de nem neki való: csinos, elegáns fiatal lányt aki fél, hogy leesik a lóról; öreg görbelábu, vastag házaspárt, amely sielni indul vagy ródliúra ül. És hogy a párisi rajzoshumor törzsalakja se hiányozzék: Anyakönyvi hivatal. Sacha Guitry van felrajzolva, gögösen és előkelően, oldalán egy fiatal kislánnyal, aki fehér ruhát visel. Azt mondja neki a frakkos, nyakláncos altiszt, gonosz mosolylyal: „A művész urnak az állandó bérlok ajtaján van joga bemenni.” (A francia színházakban az állandó bérlok külön ajtón mennek a nézőterre.)

Háromszáz bájos rajz: és ime, megtalálod bennük a párisi közéletet, kicsinyítve és eltorzítva. Mert torzítókör — az igaz: de tükör.

Karikatura-kiállítás Párisban

A francia politikai és társadalmi élet a gunyrajzok tükrében

Páris. A humoros rajz, az illusztrált élet, de a politikai karikatura is a francia kultúra történetének az egyik legszebb és örök fejezete, hol lehetne anni csipősséget, iróniát, gonoszkodó tüzsurást elhelyezni és ugyanakkor annyi bájt, frissességet és gondolkodtató bölcsességet — a francia szellemnek ezeket az alapelveit — kifejtteni, mint egy humoros rajzban? És a francia szatirikus rajz már sok embert tett nevetségessé. Öregedő, örökké fiatal színészek-től kezdve, magasállású előkelő politikusokig. Nem csoda hogy a francia humoros rajzok kiállítása a párisi szezon legérdekesebb művészi (és ami Párisban ezzel egyértelmű, társadalmi) eseménye.

A Szalon közel háromszáz tárgya: színes rajzok, karrikaturák, élcek, szellemes illusztrációk, tényleg a maga üdeségében leheli a francia könnyed humoros művészet egész megejtő kedvességét és — met sző csipősségét. A főtéma: a politika, a szerelem és — kisebb mértékben — a sport. — Hogy Leon Blum hányszor van lerajzolva, lefestve, kifáragva, tréfás üvegfestményeken, még színes papírosokból is darabokban összeállítva, rózsaszín papírra alatt odargasztott vatta és kóc bajuszszal. Ez a kis, színes papírron-gyokból összeállított plasztikus karrikatura fel van szögezve a falra és a száj, a bajusz, az, orr, az arc a fül között úgy lehet lapozni, mint valami könyvben. Kedvelt téma: a francia nemzeti öntudat ra ébredés, a nagy francia megújulás. Három kis rajz, kö-

zös keret alatt: az elegáns Daladier frakkban tüzesen táncol a vénkisasszony — Blummal, — mögötte ül árván egy sudár fiatal leány, fehér ruhában francia nemzetiszínű diszitással: Marianne — Franciaország; a második képen Daladier táncol még, táncol, de odasandít a szép leányra; a harmadikon már vele táncol, teljes odaadással — és a széken a vénkisasszony — Blum ül, elhagyatva.

Blum és Daladier, Daladier és Blum, — lehet látni, hogy ez a francia szatirikus művészet mennyire össze van forva az aktualitással, — gyakran őszintébb tükre az eseményeknek, és a közhangulatnak, mint a leglelkismeretesebben szerkesztett ujság is. És ez a szatira nem hátrál meg még a felsőbb tekintélyek elől sem. Csak egy, egyetlenegy üres folt van a szürke zsákvászonnal borított falakon: jó nagy darab üres folt, alatta tábla: „Ezt a vásznat a cenzura nem engedélyezte”. Vajjon mi lehetett rajta, hogy a teljes szellemi és művészi szabadság országában tiltakoznak ellene? — A témája ez volt (mint az alatt álló címtáblán olvasható): „Karnevál herceg bevonulása Nizzába”... de hogy mit ábrázolt a kép maga: az titok, azt nem tudja senki, csak a művész és a hatóságok.

Hogy Hófehérke minden alakban megjelenik a törpével, egyszer Leon Blum, mint Hófehérke, a szocialista képviselőktől övezve, egyszer Daladier, fehér ruhában, a híveivel az a nagy divatnál, amelyet a gyönyörű film Párisban terem tett, csak természetesen. Az

egyik rajzon megjelenik, még mint igazi Hófehérke is: remek fiatal leány, hétéldalról hét nyitott kéz nyulik feléje: ékszer, autó, toilette van bennük... a hetedikben egy vérző vörös szív.

A szerelem a másik főtéma: sok jó és kedves tréfás rajznak: elegáns, szép fiatal nő mondja türelmetlenül az előtte térdeplő nagyvilági, frakkos öregurnak: „Igen, igen, esküszöm neked, hogy te leszel az egyetlen. Tegnap óta már te vagy a negyedik férfi, aki ezt kéri tőlem”. Vagy: a kávéházban (kitűnő mozgalmasság rajz) a vendég kacintva kéri a féhéruzbonyos pincért a csinos cukrászlányra mutatva: „Ugyan küldje ide egy percre a kicsikét”. „Kérem, talán tessék idehivatni a telefonossal. Én nem hívhatom ide, — én vagyok a férje” — feleli a pincér.

Zilah társadalma a megrágalmazott kórházi főorvos mellett

Zilah, márc. 8. Zilah és az egész Szilágyság társadalmát, nemzetiségre való tekintet nélkül, még mindig foglalkoztatja az a bántó, alaptalan támadás, amely dr. Roth Walter Hermant, az állami kórház igazgató-főorvosát érte.

Március 1-én mintegy 150 tagból álló küldöttség jelent meg nemzetiség és felekezetre való tekintet nélkül dr. Roth lakása udvarán és meleg rokonszenvtüntetésben ünnepelték a szegények életmentő orvosát. A küldöttség nevében Szász Árpád, kollégiumi tanár, biztosította Roth főorvost Zi-

lah és a Szilágyság társadalmának rendithetetlen bizalmáról. A hálás szeretet és hűség ragaszkodás megnyilatkozása jóleső érzéssel töltötte el az alaptalanul megvádolt igazgató-főorvos szívet, aki „csak adott a zilahi kórháznak, csak adott, de soha semmit el nem vett”. — A város társadalma most már nyugodtan várja a miniszteriumi végzést, amely hivatalosan fogja rehabilitálni szeretett főorvosukat.

Selejtes kreppapir tekercseként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cég.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészet, Piața Mihai Viteazul 4

Nagyszalonta város 4 milliós pere Szatmármegye ellen a tábla előtt

Nagyvárad, márc. 8. Csaknem egy évtized óta folyó per került tegnap a nagyváradi tábla elé. A perbenálló ellenfelek Szatmármegye és Szalonta városa. A per még a békekötés idejéből veszi kezdetét. A trianoni békeszerződésből kifolyólag ugyanis a Románia és Magyarország közötti elszámolásból Romániának járt Magyarország 40 millió lei. A békeszerződés szerint, tudniillik, a Romániába került városok Magyarországra eső ingatlanainak értékét Magyarország köteles megtéríteni. Ugyanilyen alapon viszont a Magyarországon maradt városok romániai ingatlanainak értékét Románia térítette meg. A belügyminiszter a könnyebb elszámolás kedvéért úgy intézkedett, hogy ezt az összeget a román városok és községek — amelyek a magyarországi városoknak kellett volna tartozni saikat kifizessék, ehelyett a követelessel bíró román városoknak és községeknek fizessék ki a tartozásukat.

Ez az eset állott elő Szatmármegye és Szalonta városa között is. Szatmármegye a nagykirályi városházáért 4 millió 300.000 lejmel tartozott a magyar államnak. — Ezzel szemben Szalonta városának a Magyarországra eső orosi postáért követelése volt és Szatmármegyének ezt az összeget így Szalonta városának kellett megfizetnie.

Az 1929. évi közigazgatási törvény úgy intézkedik, hogy a közigazgatási egységek egymás közötti hitel ügyleteinél 10 százalékos kamatot kell fizetni. A belügyminisztérium Szatmármegye és Szalonta város esetében is megállapította, hogy Szatmármegye a 4 millió 300.000 leit, 1927. augusztusától számított 4 százalékos kamattal kell megfizessék.

Szatmármegye törlesztett is Szalonta azonban a törlesztéseket kamatnak számolta el. Szalonta város szerint Szatmármegye így még 2 millió 600.000 leivel tartozik. Ezzel szemben Szatmármegye azt vitatja, hogy a megye csak a tőkét törlesztette, kamatot nem fizetett és nem is hajlandó fizetni. A tőkét pedig ilyen módon teljesen kiegyenlítették.

Szalonta városa arra hivatkozik, hogy több aradmegyei községgel szemben hasonló követelést támasztott Szalonta városa és az aradi törvényszék el is marasztalta az aradmegyei községeket Szalonta város javára.

Ezen az alapon keresetet indítottak Szatmármegye ellen is és kérték a törvényszéktől a kamatok megítélését. A szatmári törvényszék azonban el-

utasította Szalonta város követelését és kimondta, hogy Szatmármegye nem köteles kamatot fizetni. Az ítéletet Szalonta városa megfellebbezte a nagyváradi táblához. A tegnapi tárgyaláson Szalonta város képviselőjében dr. Cosiu Mó-

zes Szalonta város főügyésze, Szamos tartományt Malita Ion ügyvéd képviselte. Az ügyvédek bizonyítás kiegészítését és a tárgyalás elhalasztását kérték. A tábla a tárgyalást május 16-ra halasztotta.

Vihar előtti szélcsend

Duff Cooper, a volt angol tengerészeti miniszter cikke a nemzetközi helyzetről

Ismét egy Duff Cooper-ek. Erdekesebb, átgóbb, mint az eddigiek, mert egy olyan kérdést boncolgat a tőle megszokott szakavatott sebész-kézzel — amelyre mindannyian kíváncsian várjuk a feleletet: vajjon a múlt év tavaszán és őszén lezajlott nemzetközi viharok után a mostani viszonylagos nyugalom a viharokozak elmúltát jelenti-e, vagy időleges szélcsend csupán, amely után meg pusztítóbb erővel tör majd ki az orkán...

Angliában és az egész világon ma az az általános nézet, hogy a nemzetközi helyzet javulóban van. Az emberi természetben rejlik, hogy szívesen ismerjük el igazságnak azt, amit szeretnénk. Hány-szor lát meg a horizont szélén a hajótörött tengerész viorlákat, hány-szor fedez fel a pusztában barangoló közeli oázisokat, amelyekről aztán kiderül, hogy a képzelet játéka csupán...

A jó hír hordozója mindig szívesen látott vendég. Híreinek valódiságát meg sem vizsgáljuk közelebbről, örömmel fogadjuk a hírt és ez elég arra, hogy higgyünk is benne. De a rossz hírek hírnökét szomorú fogadtatás várja. „Acélal szurkáljuk át bőrödet és sós vízben főzünk ki” — kiáltotta Cleopátra a hírnöknek, aki Antonius házasságát jelentette; és Napoleon soha többé nem léptetett elő olyan tisztet aki kellemetlen hírt hozott.

Emlékszem, hogy még amikor 1933-ban egyszer választókerületemben arról beszéltem hogy Németország hatalmas fegyverkezési akciót készít elő, hallgatóságom a befelést a legnagyobb ellenszenvvel fogadta, amely ellenszenvem is áthárult és szavazataimat tette kockára. De elvtem az, hogy a népszerűség kedvéért nem szabad feláldozni az igazságot és aki a nyilvánosság előtt szerepel, annak csak az igazságot szabad szem előtt tartania.

Vizsgáljuk meg hát hidegen a jelenlegi helyzetet, anélkül, hogy azon szépíteni, vagy sófétteni akarnánk.

A spanyol eseményeken kívül februárban igen kevés em-

lítésreméltó történet Európában. Ez a tény maga kitűnő előjel. Ha a beteg már nem érzi magát rosszul, az annyit jelent, hogy a természet viszszanyerte életerejét és elég energiával rendelkezik a betegség legyűrésére. És ez az eseménytelenség annál is meg nyugtatóbb, mivel a nemzetközi próféták éppen ez év februárjára tették az általános riadó időpontját jóslataikban.

A történetek közül legjelentősebb kétségkívül az angol miniszterelnök határozott kijelentése, amelyben leszögezte azt a szolidaritást, amely Anglia és Franciaország között fennáll.

Mikor én még 1936-ban, párisi látogatásom alkalmával hasonló kijelentést tettem, a Labour Party a parlament elnapolását érte el abból a célból, hogy szavaim súlyát vegyék és még a látszatát is elkerüljék annak, mintha Angliát bármely kötelék fűzné is Franciaországhoz. — És most, bár a miniszterelnök örvedetes hatása kijelentését némi részlet-kritika kísérte ugyan, az egész angol alsóház egyetértett az abban foglalt lényeggel. Ez nagyon megnyugtató jelenség.

A másik ilyen megnyugtató jelenség az, hogy a spanyol polgárháború végéhez közeledik. Mert a spanyol félszigeten bármilyen béke legyen is, az is megnyugtatóbb, mint a háború folytatása. És, hogy az ibériai félszigeten nem fog a jövőben egy tisztára tengelybefolyás alatt álló uralom alakulni, arra a legjobb bizonyíték azoknak a tárgyalásoknak a sikere, amelyeket Minorca szigeténél visszaadása érdekében indított az angol kormány.

Végül pedig az aktívák rubrikájába írhatjuk be azt a hatalmas kölcsönt is, amelyet az angol alsóház megszavazott. A világ megláthatta, hogy Anglia tisztában van a fenyegető veszéllyel és arra fel is készül.

Mussolini rádióbeszédben jelenti be követeléseit

(Róma.) Mussolini március 23-án rádióbeszédet mond Olaszország Franciaországgal szembeni követeléseiről. A „Daily Mail” szerint Mussolini kívánja az addis-abebai vasút átadását, szabad kikötőt Dzsibutiban, olasz tagok beválasztását a szuezi bizottságba és a tuniszi olaszok biztosítását.

Ezzel a derűlátásra szolgáló okok listája véget is ért. Mindenestre ez is több, mint semmi, de nem elég ahhoz, hogy könnyed optimizmusba ringathassuk magunkat, hogy azt hihessük, hogy a barométer most már véglegesen jó időt mutat.

Ha világosan akarunk látni, meg kell néznünk azokat a jeleket is, amelyek méltán aggodalommal tölthetnek el. A legsúlyosabb és talán egyetlen ilyen jel a gyarmati követelések ügye, amelyek az elmúlt hónapban jöttányit sem engedtek korábbi álláspontjukból, a körülöttünk folyó munka éjjel-nappal folyik és ha pillanatnyilag talán nincsenek is annyira előtérben, el nem feledhetők. Emlékezzünk csak arra, hogy Hitler bevallotha, hogy Ausztria elfoglalása, amelyet 1938 márciusában hajtottak végre, már 1937 februárja óta elő volt készítve és ugyszólván elintézte és Csehszlovákia októberben történt felosztása már májusban elméletileg befejezett ügy volt.

Az Európában uralkodó viszonylagos csend ugyanugy a vihar-korszak végét jelentheti mint ahogy lehet csak egy időleges szélcsend is, amelyet az orkán még súlyosabb dühöngése követ — de mindenestre hasznosabb az utóbbi értelemben felfogni a dolgot. A gyakorlott hajós a szélcsendet arra használja fel, hogy a vihar eddigi pusztításait kijavítsa és felkészüljön az elemek újabb támadására. A jelen pillanatban Anglia ugyanígy viselkedik.

A veszély állandóan fennáll és a legjobb módszer arra, hogy megszabaduljunk tőle, az, ha az összes demokráciák a legerőteljesebben kimutatják, hogy szembe tudnak szállni vele. Minden egyes férfi és asszony, aki felkészül a veszélyre, csökkenti a veszély nagyságát, mert olyan demonstrációt rendez, amellyel az esetleges támadónak végleg elveszi kedvét a támadástól.

FALÓ? Ez gyereknek
való ajándék?

Nekem ÁLLAMI SORS-
JÁTÉK SORSJEGYET
kell vásárolnia, mégpedig

MERCUR
ELÁRUSÍTÓ HELYEINÉL

A nyereségből majd valódi lovat veszek!

Menjen MÉG MA sorsjegyet vásárolni, mert MÁRCIUS
15. - én lesz a 19. sorsjáték 1. osztályának a húzása

Helyi cím:

DACIA BANK
(Menetjegyiroda) Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.

NEGRIN és del VAYO Párisba érkeztek

Ellentétes hírek a madridi lázadásról

Páris, márc. 8. A Paris Soir munkatársa beszélgetést folytatott a Páris felé induló vonaton Negrinnel, aki kijelentette, hogy minden valószínűség szerint Franciaország egy kisebb városában szándékszik letelepedni. Az újságírónak arra a kérdésére, hogy visszatér-e Spanyolországba, Negrin a következő választ adta:

— Talán...

Negrin Del Vayo külügyminiszter társaságában tette meg az utat. Páris egyik elővárosában Negrin és Del Vayo leszállottak a vonatról és a párisi pályaudvaron az újságírók már csak az üres fülkébe nyitottak be.

A DNB St. Jean de Luzból eredő jelentése szerint madridi híradásokból az derül ki, hogy a köztársasági hadsereg több százada fellázadt az éjszaka folyamán az új spanyol köztársasági kormány ellen. Hír szerint heves összetűzések is sor kerültek.

Ugy látszik, hogy a lázadást kommunisták szították. A kommunisták szervezetek szövetkeztek a lázadókkal és szabotálták az állandóan ülő nemzeti tanács intézkedéseit.

A mai nap folyamán a nemzetvédelmi tanács kiáltványt intézett a lakossághoz, amely-

ben kilátásba helyezi a felbujtók kivégzését és a lázadók lefegyverzését.

Madridból jelentik, hogy a nemzetvédelmi tanács-ellenes felkelést a kartagénai, murciai

Hatezer halottja van a Hupei tartományban dúló japán-kínai háborúnak

Sanghai, márc. 8. A kínai katonai hatóságok jelentése szerint tíz nap óta rendkívül heves harcok dúlnak Hupei tartományban, Hankeu városától 125 kilométernyire. A japánok több repülőgépet is harcra dobtak, de a kínaiaknak mindezekig sikerült megakadályozni, hogy a japánok egyetlen lépést is előrenyomuljanak. A kínai jelentés szerint úgy a kínaiaknak, mint a japánoknak legalább három-háromezer halottjuk van a tíznapos harc során.

Érdekes, hogy erről a harcról a japán hírszolgálati irodák egyáltalán nem emlékeznek meg, amint hogy az utóbbi időben észlelhető, hogy — amennyire lehet, a japánok kerülik a hadijelentések közlését.

Shanghai Yangtsepu negyedében, amely hivatalosan a

nemzetközi rendőrség felügyelete alatt áll ugyan, de ahol ez a nemzetközi ellenőrzés igen gyenge, az egyik rendőrállomáson több kínai volt letartóztatásban, akiket a japánok is kézre akartak keríteni

Pokolgépet küldtek az ir terroristák a londoni Scotland Yard több tisztjének címére

London, márc. 8. Tegnap éjszaka az egyik londoni postahivatalban több csomagot fedeztek fel, amelyekben pokolgépek voltak elrejtve. A csomagok a Scotland Yard néhány magasabb rangú tisztjének címére szóltak. Megállapították azt is, hogy eddig ismeretlen egyének levegőbe akar-

guadalajárai és cuencai helyőrségek tisztjei vezették. A levantai és andaluziai helyőrségek kitartanak a nemzetvédelmi tanács mellett. A szocialista párt balszárnya máris csatlakozott a lázadókhöz. Madrid uccáin szüntelen fegyverropogások és ágyudörgések hallatszanak. Az uccák harctér képét mutatják. Az uttesteket elbarrikádozták és lövészárkokat ástak. A forgalom teljesen szünetel. Szerre-széjjel temetetlen holttestek hevernek.

Megerősítik azt a hírt, hogy La Passionara, az ismert kommunista agitátor, Algirba me- nekült.

Ugyancsak Madridból jelentik, hogy Jose Diaz, a spanyol kommunisták Moszkvában tartózkodó vezére, táviratot intézett a lázadókhöz, amelyben sikert kíván a harchoz és felszólítja hiveit, hogy utolsó lehelletükig tartsanak ki.

(Madrid.) Miaja tábornok kedden este beszédet mondott a madridi rádióban. A nemzeti tanács azért alakult meg, — mondotta Miaja, — hogy a háborút emberi módon és becsületesen fejezzék be. Nem akarunk több vért ontani feleslegesen.

Göring találkozik Bonnet franciá külügyminiszterrel

(Páris. Párisi politikai körök úgy tudják, hogy Göring aki mint jelentették, jelenleg az olasz és francia Rivierán tölti szabadságát, valószínűleg találkozni fog Bonnet francia külügyminiszterrel. Ezt az eseményt találkozási követni fogja Göringnek egy hivatalos párisi útja is. Ezek a híresztelések még nem nyertek sem megerősítést, sem cáfolatot hivatalos részről.

japánellenes magatartásuk miatt. Tegnap a japán haditengerészetnek mintegy száz főnyi legénységi csoportja körülkerítette a rendőrállomást és felszólította a nemzetközi rendőrséget, hogy a kínaiakat szolgáltatassák ki. A rendőrség kénytelen volt a tulnyomó erőnek engedni és a kínaiakat kiszolgáltatni, de a nemzetközi negyed hatósági tiltakozást jelentett be a japán haditengerészet vezetőinél a történetek miatt.

ták repíteni az egyik Plymouthban horgonyzó szénszállító hajót, olyképpen, hogy a berakodás közben a szén közzé dinamitot csempésztek be. A londoni rendőrség az angol főváros százhusz postahivatalát ezertul megfigyelés alatt tartja és minden gyanús csomagot kikészítés előtt felbont.

Titeanu sajtóügyi miniszter a kisebbségi sajtó fontos hivatásáról

A miniszter hosszabb időt töltött a temesvári ujságírók között és elismerését fejezte ki az egészséges kartársi szellem telett

Temesvárról jelenti tudósítónk: Titeanu Eugen nemzeti sajtóügyi és propaganda miniszter vasárnap délelőtt fél-tizenegykor Baran Coriolan dr belügyi alminiszter és Iorga Gheorghe sajtóügyi szerkesztő kíséretében megjelent az ujságíró klubban, hogy rövid időt a sajtó emberei körében töltsön. A nagy lelkesedéssel fogadott minisztereket előbb Conciatu Iancu, az ujságíró cég elnöke, majd Sárkány Gábor az ujságíróklub elnöke köszöntötte.

A miniszterek azután megtekintették a klub földszinti nagy szalonjában rendezett sajtókiállítást.

Titeanu sajtóminiszter.

A sajtókiállítás megtekintése után következett a Temes tartománybeli ujságírók sajtóközgyűlése. Conciatu elnök hangsúlyozta, hogy az ujságírók boldogok, hogy maguk között látják a két minisztert. Beszél a sajtó fontos szerepéről az ország nyugati határterületén, majd leszögezte, hogy az ujságírók mind csatlakoztak a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalához. Nem viselnek ugyan egyenruhát, de mind ott állanak a helyükön. Mind lelkesedéssel követik Titeanu sajtóügyi minisztert és a király őfelségét bizonyára megelégedés tölti el, hogy ez a jeles férfiú áll a sajtóügyek élén. Beszéde végén Conciatu elnök vázolta, hogy nincs törvény, amely az ujságírói foglalkozás szabályozásáról szól. Titeanu miniszter hivatott arra, hogy ezt a törvényt megalkossa.

Sárkány Gábor, a nemzetkisebbségi ujságírók egyesületének elnöke a nemzetkisebbségi sajtó nevében üdvözölte a minisztert. Közölte, hogy az egyesület nemrég olyan értelemben változtatta meg alapszabályait, hogy tiszteletbeli tagoknak választhat olyan férfiakat, akik a sajtó érdekeinek és tekintélyének előmozdítása körül érdemeiket szerezték.

Első tiszteletbeli tagnak a

nemzetkisebbségi ujságírók egyesülete Titeanu Eugen sajtóügyi minisztert választotta. Aztán átnyújtotta a miniszternek a tiszteletbeli tagságról szóló díszes oklevelet, amely Szubotha fiatal temesvári festő sikerült alkotása.

Uj utakon kell haladni.

Titeanu sajtóügyi miniszter ezután hosszabb beszédben reflektált a felszólalásokra. — Nagy örömmel jött a Bánságba, ahová Baran miniszter-társa vendégszeretően meghívta, Nagy érdeklődéssel hallgatta mindig, valahányszor a Bánságról volt szó. A kormány — ugymond — ismeri ennek a tartománynak a fontosságát, jelentőségét, helyzetét és kívánságait is. Nagy fi-

gyelemmel kíséri a kormány a Bánság ügyeit, amelyeknek lelkes és avatott ismerője Baran miniszter. Szívesen jött a Bánságba azért is, — folytatta szavait a miniszter — hogy együtt legyen az itteni ujságírókkal. — Rámutatott arra, hogy ismeri a sajtó panaszait, fájdalmait és kívánságait. Tiszta van a sajtó nehéz helyzetével is. Ezt a válságot azonban a sajtó kiheveri. Ez az életképesség erőpróbája. — Amely lap halálra van ítélve szellemi és anyagi képtelensége folytán az meghal, amely azonban életképes, az élni fog. Az új rendszerben új utakon kell haladni. Kijelentette, hogy a törvény, amely az ujságírók foglalkozását szabá-

lyozza, meglesz. Nagyra értékeli az ujságírói munkát, szükséges azonban, hogy ez a kultúrán és erkölcsön alapuljon. Eppen ezért a készülő törvényben szó lesz az ujságírók fegyelmi bíróságáról is. Az ujságírók nyíltan ítéletet mondanak mások felett, az ujságírók fegyelmi bírósága ítéletet mond majd azok felett, akik nem az erkölcs és igazság alapján állanak.

Azután elismerő dicsérrel emlékezett meg a nemzetkisebbségi ujságírókról. A nemzetkisebbségi sajtó dicséretre méltóan illeszkedik bele az új ritmusba. Megköszönte azt a kartársi szellemet, amelyet Temesvárról és a temesi tartományban tapasztalt és amely méltán példaadó lehet másoknak.

A miniszter beszédét az ujságírók figyelemmel hallgatták és megéljenezték. A diszgyűlés azután hódoló táviratot küldött Carol király őfelségének.

Elfogták a Váradai fogházból megszökött két fegyencet

ők követték el a betörést a Faur- és a Standard-üzemekben

A múlt hét folyamán beszámoltunk arról, hogy a nagyváradai fogházból megszökött két veszedelmes, több esztendőre elítélt betörő: Tóth Gyula és Serban Nicolae.

A két betörő, mint ismeretes, — elfürészelt a cella ablakát és az ablakon keresztül a kora reggeli órákban elszöktek. A rendőrség erélyes nyomozást indított. A nyomozóosztály közegei, Osorhan komisár vezetésével megállapították, hogy a betörők megszöktek Nagyváradról és Arad felé vették útjukat. Nagyváradról azonnal értesítették az aradi rendőrséget, amely bekapcsolódott a nyomozásba és már felkészülve várta az odaérkező betörőket. Az aradi rendőrség munkája eredménytelenségig is járt és a tegnapi nap folyamán elfogták a két szökevény betörőt.

A nagyváradai és aradi rendőrség munkája annál sikeresebbnek mondható, mert meg-

állapították, hogy a két betörő azonnal kiszabadulása után visszatért régi mesterségéhez és már is betöréseket követtek el. Kihallgatásuk alkalmával bevallották, hogy ők követték el

a Faur- és a Standard-üzemekben véghezvitt betöréseket is.

SZÍNHÁZ

A Thalia operett-együttesének műsora.

Március 11, szombat d. u. 5 órákor: Nincs szebb mint a szerelem. (Olcsó helyárakkal)

Este 9 órákor: A szomjas krokodil. (A múlt ciklus hatalmas revü-operett sikere.)

Március 12, vasárnap d. u. 3 órákor: Nincs szebb mint a szerelem. (Olcsó helyárakkal)

Délután 6 órákor: A szomjas krokodil.

Este 9 órákor: Bubus. (Va-

A két betörő tisztában volt a viszonyokkal és ezért választották ki ezeket az üzemeket.

Az aradi rendőrség a két betörő elfogatásáról telefonon értesítette a nagyváradai rendőrséget. Tóth Gyulát és Serban Mihályt a holnapi nap folyamán átkísérik Nagyváradra.

szary Gábor, Szécsén Mihály és Losonczy Dezső közel 100 előadást megért briliáns zenés vigjáték ujdonsága.

Hétfőn 9 órákor: Bubus.

Kedd d. u. 5 órákor: A hölgy hozzám tartozik. (Olcsó helyárakkal.)

Este 9 órákor: Bubus.

Jegyek elővételben az összes előadásokra szerdától kezdődőleg már válthatók a színház baloldali elővételi pénztáránál naponta d. e. 11—1. és d. u. 4—6-ig.

— Az évad legjobb zenés vigjátéka a „Bubus”. — Szombaton és vasárnap: A szomjas krokodil. — Mint már jelentettük a Thalia kitűnő operett együttese e hét szombatján újra megkezdte előadásait. Szombaton este és vasárnap délután a múlt ciklus nagy revü-operett sikere: A szomjas krokodil kerül színre, teljesen úgy, mint az előző előadásokon. Vasárnap este pedig már a ciklus egyik ujdonságát, Vaszary Gábor, Szécsén Mihály és Losonczy Dezső legújabb zenés vigjátékát, a Bubust mutatja be a társulat.

Clonța rendőr-kvesztör rendeletére

TILOS A KÁRTYAJÁTÉK a klubokban és kávéházakban

Tegnap este egy rendőrtiszt járta végig a nagyváradai klubokat és kávéházakat és közölte a tulajdonosokkal, Clonța rendőr-kvesztörnek rendeltet, mely szerint a mai naptól kezdve tilos minden kártyajáték. A tilalom nem vonatkozik a rómi játékokra.

csak a kártyajátékokra, mint például a bridzs, alsós, prefiransz, stb. A klubok vezetői és a kávéház-tulajdonosok a Monopol utján kérik a rendelet felfüggesztését, tekintettel arra, hogy a rendelet a Monopol érzékenyen érinti.

Szereltem 1939-ben...

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 29

— Meradjon csak az uton, Miss Talmadge, különben még kitöri a lábát a gödrös talajon. Nem szeretnék emiatt lelkiismeret furdalást érezni.

Az utolsó órák eseményei annyira idegessé tették Harriettet, hogy elvesztette önuralmát.

— Hagyjon békében — mondta dühöt remegve. — Különben megbánja. Egészen más dolgokat tudok, amik a lelkiismeretét terhelik.

A férfi meglepetve nézett a szenvedélyesen izgatott arcra s ez annyira lenyűgözte, hogy nem vette észre a fenyegetést. De aztán lassankint fölébredt rá és összehúzott szeme leselkedő kifejezést öltött.

— Ugy... — mondta gunyosan. — Ez hátborzongató. A jó Mrs. Bab biztosan libabőrös lesz, ha meghallja. Remélem, nem mondott el neki semmit, mert a nagynénémnél ugyanis rossz a hírem.

Gunyolódása még jobban idegessítette a leányt, mint az előbbi viselkedés s dühében minden óvatosságról megfeledkezett.

— Nálam is, Mr. Morley — mondta kihívóan. — Eszerint viselkedjék, különben egy szép napon mégis elárulom, hogy Giddens eltűnésének reggelén az ő botjával tért haza.

A leány meg lehetett elégedve szavainak hatásával.

Derrick másodperceken át zavartan nézett rá, aztán izgottan rágicsálta alsó ajkát.

— Tehát eddig még senkinek sem árulta el? — kérdezte végre.

— Nem — vallotta be a leány rövid habozás után — de...

— Miért nem?

A férfi sötét szeme szurósan nézett a leányra.

— Nem akarok tovább is belekeveredni ebbe a szörnyű dologba — tört ki a leány.

A férfi még mindig különösen nézett rá s Harriettet újra félelem fogta el.

De Morley bólintott.

— Mindenesetre jól tette — mondta röviden. — Veszélyes dolog tudni bizonyos dolgokról. És még veszélyesebb beszélni róluk. Különben is — habozott egy ideig, mielőtt folytatta — költözzék el innen amilyen gyorsan csak tud. Inkább ma, mint holnap... Jó estét, Miss Tallmadge.

Könnyedén megemelte a ka lapját és már a réti közepén volt, amikor Harriet végre ősz szcsédte erejét és folytatta az útját.

(Folytatjuk)

Cigányok követték el a borzalmas jugoszláviai hármás gyilkosságot

További négy rablógyilkosságot is beismertek az állatias emberek

Ujvidék, márc. 8. Beszámoltunk arról a borzalmas kegyet lenséggel elkövetett gyilkosságról, amelynek egy egész család esett áldozatául a jugoszláviai Hetin községben. Bukor György fiatal gazdálkodó amikor a mezőről hazatért, széttroncsolt koponyával, holtan találta 22 éves Mária nevű feleségét, 54 éves édesanyját és 82 éves nagyanyját.

Bukor cigányokra gyanakodott. Elmondotta, hogy 1937. tavaszán eladott egy tehenet Sztojkov Bandi és Barbuly Dusán cigányoknak. Két nap után a cigányok megjelentek nála és kérték adja vissza pénket, mert a tehen megdöglött. Bukor erre nem volt hajlandó, mire a cigányok megfenyegették. Azóta állandóan nyomában voltak és Ferkovics Miklós nemrég azt mondta neki, hogy nem felejtettek s egyszer még leszámolnak vele.

Néhány nap előtt eljött hozzá Most József és Barbuly Sándor, akik a cigánybanda tagjai voltak és nagyon barátságosan elbeszélgettek vele, mintha soha semmi nézeteltérés nem lett volna közöttük.

Bukor valószínűnek tartotta, hogy a két cigány csak terepszemlést akart tartani nála és ezért keresték fel.

A csendőrség előállította a cigányokat, akik váltig tagadtak és mindenáron alibit igyekeztek bizonyítani.

A gyanu árnyéka már-már a szerencsétlen fiatal gazdálkodóra terelődött, amikor tegnap Ferkovics Miklós, az egyik ci-

gány váratlanul megtört és bevallotta, hogy ők követték el a rablógyilkosságot. A gyilkosságban kilenc cigány vett részt, akik kaszával és kapával felfegyverkezve mentek el Bukorék házába, hogy a három asszonyt meggyilkolják.

A vallatások során még négy más gyilkosságot is beismertek.

Gandhi abbahagyta éhségstrejkjét

London, márc. 8. Az angol kormány tegnap a késő esti órákban rendkívüli minisztertanácsra ült össze. Erre az indiai események késztették. — Landsbury munkaspárti képviselő ugyanis előzőleg telefonbeszélgetést folytatott az indiai alkirályal, megkérdezvén tőle, hogy milyen álláspontra helyezkedik Gandhi önkéntes éhezésével szemben. Gandhi állapota, amint azt Ujdelhiből jelentik, rendkívül aggasztó. Az orvosok véleménye szerint testi ereje gyengül és féltő, hogy szervezete felmondja a szolgálatot. Ennek ellenére lel-

ki nyugalma változatlanul erős. Tanítványai ágya körül tartózkodnak és a szent iratokból olvasnak fel a Mahatmának.

A Reuter rajkoti jelentése szerint Rajkot és New-Delhi között azt a vizsályt, aminek nyomán Gandhi éhségstrejkjébe lépett, tárgyalások után elsimították.

Mint Bombayból jelentik, Gandhi ma reggel bejelentette hogy elhagyja önként vállalt fogságát, mivel a közte és a rajkoti maharadzsa között támadt nézeteltérést tárgyalások után elsimították.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről életű nagyítások

Str. Alexandri No. 4.

Férjhez menne egy 45 éves özvegy, megélhetést biztosító egyénhez. „Hűség” jelige a kiadóra. 767

ALLÁS

Tanulóleányt keresek miekkor belépésre. Balázs fűszerüzlet, Alexandri 34. 772

Stoppolást, mosást, vasalást, szépen vállalom. Borosné, Fabricilor 22. 771

Bejárónőt keresek egész napra. Sas-palota, Friedmann. IV. emelet.

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újságíró felvételek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Fiz-fizetéssel és jutalékkal felvesszünk intelligens jómegjelenésű újságírókat. Havi jövedelme biztos 4-5 ezer lei. Cím a kiadóban. 647

Kifutó, biciklizni tudó felvétetik „Unió”, Cal. Victora 1. garázs. 768

Ügyes, románul tudó kifutó fiú felvétetik. Etna bőrüzlet, Reg. Ferdinand 7. 769

Cipészsegéd javításra és tanulófiút felveszek Nagy, General Holban 46. 766

VÉTEL-ELADÁS

Két teljesen jó állapotban levő férfiöltöny eladó. Cím a kiadóban. 770

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piata Mihai Viteazul 4.

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 perenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10-ig Str. Franceză 12. 442

KÜLÖNFÉLE

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12, d. e. 8-10 között

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sport-hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Katonazene. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Hanglemezek. 19.55 Felolvasás. 20.15 Román dalok. 20.35 Szaxofon és éneklőfűrés. 21 Haydn: Teremtés, oratorium. 22 Hírek. 23.20 Gramofonlemez. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.15 és 11.45 Előadás. 13 Harangszó. 13.10 Rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 17.15 Diáklórá. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Schubert dalok. 18.40 Sportközlemények. 18.50 Előadás. 19.10 Hanglemezek. 19.45 Franciaország—Magyarország labdarúgó csapatának mérkőzése. 20.40 A magyar vers története 21.10 A bécsi rádióállomás műsorának átvétele. 23 Hírek. 23.20 Magyar nóták. 24.30 Jazz-harmonika. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PÁSZTOR ED: CÉGNEL ORADEA PIATA MIHAI VITEAZUL 4